

Accountantsverslag 2022

Gemeente Katwijk

27 juni 2023

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Katwijk
Postbus 589
2220 AN Katwijk (ZH)

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
2306AF5E0/AG

Onderwerp
Accountantsverslag 2022

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de jaarrekeningcontrole 2022 van de gemeente Katwijk. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2022 van de gemeente Katwijk.

De jaarrekening 2022 van de gemeente Katwijk geeft een getrouw en rechtmatig beeld

De jaarrekening 2022 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Katwijk. Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met ons contract, de opdrachtbevestiging van 11 oktober 2022 en ons auditplan 2022, die wij op 20 oktober 2022 met uw audit commissie hebben besproken. Wij verstrekken bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Wij bespreken onze bevindingen met uw auditcommissie

Wij bespreken deze rapportage graag tijdens de bijeenkomst met de auditcommissie op 8 juni 2023 en beantwoorden dan ook uw eventuele vragen. De inhoud van dit accountantsverslag hebben wij afgestemd met de wethouder financiën en een vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie.

Graag danken wij u en uw medewerkers voor de medewerking en flexibiliteit die wij hebben ervaren tijdens onze controle. Wij hebben onze jaarrekening controle 2022 'hybride' uitgevoerd, deels 'op afstand' en deels op locatie. Met wekelijks meerdere overleggen met een afvaardiging van uw ambtelijke organisatie zijn wij goed in staat geweest de benodigde werkzaamheden te verrichten, onze vragen te stellen en de controle af te ronden.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.M.J. van Vugt RA

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting controle 2022	<u>4</u>
Inleiding	<u>9</u>
De financiële positie van uw gemeente	<u>12</u>
Belangrijkste bevindingen uit onze controle	<u>17</u>
Interne beheersing	<u>26</u>
Overige aangelegenheden	<u>28</u>
Bijlagen	<u>30</u>

Bestuurlijke samenvatting controle 2022

Bestuurlijke samenvatting controle 2022

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen jaarrekeningcontrole 2022

Getrouwheid en rechtmatigheid	- Goedkeurend oordeel voor getrouwheid en rechtmatigheid. - Gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 2,1 miljoen respectievelijk € 6,3 miljoen.	Slide 10
Financiële positie	- Uw vermogenspositie en financiële positie ultimo 2022 zijn toegenomen dan wel gestegen ten opzichte van 2021. - Het weerstandsvermogen bedraagt € 36,8 miljoen (2021: € 30,7 miljoen). Dit weerstandsvermogen is hoger dan de door de gemeente onderkende aanwezige risico's van € 28,0 miljoen (2021: € 24,8 miljoen). - Uw jaarrekening toont wat betreft de baten en lasten een positief rekeningresultaat 2022 van € 7,9 miljoen (werkelijk saldo van gerealiseerde baten en lasten). Het begrote saldo van baten en lasten was € 0,8 miljoen nadelig. Bij de programma's <i>Bestuur en ondersteuning</i>; <i>Volkshuisvesting</i>, <i>ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</i>; en <i>Sociaal Domein</i> zijn de verschillen t.a.v. de begroting het grootst, respectievelijk € 4,3 miljoen voordelig; € 1,6 miljoen nadelig en € 4,4 miljoen voordelig. - Het resultaat na bestemming is € 6,9 miljoen positief.	Slide 12
Interne beheersing	- Onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze tussentijdse controle zijn gedeeld in onze management letter d.d. 25 januari 2023. In dit verslag leest u onze bevindingen per jaareinde. - Bij de interim- en jaarrekeningcontrole hebben wij geen significante tekortkomingen geïdentificeerd in de interne-beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor de financiële verslaggeving. Uw financiële beheersing waarborgt een betrouwbare financiële verslaggeving.	Slide 26
Kwaliteit verslaggeving	In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn de verslaggevingseisen voor gemeenten vastgesteld. De jaarstukken en de daarbij gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van uw gemeente voldoen aan het BBV en zijn consistent toegepast ten opzichte van de begroting 2022 en jaarrekening 2021.	Slide 18
Controleproces	In lijn met onze gezamenlijke planning voor de eindejaarscontrole zijn wij gestart op 6 maart. De controle is 'hybride' verlopen, deels op afstand, deels op locatie. We concluderen dat wij op alle vlakken constructief hebben samengewerkt met de medewerkers van uw gemeente. Wel constateren wij dat de doorlooptijd van het proces relatief lang is, mede vanwege het hoge aantal SiSa-regelingen en de (juridische) complexiteit bij de Europese aanbestedingen.	Slide 18

Bestuurlijke samenvatting controle 2022

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen jaarrekeningcontrole 2022

Naleving van de Europese aanbestedingsregels

- Wij constateren een toename in de omvang van de onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Uit de controle over 2022 komt een fout naar voren van € 1,3 miljoen, terwijl in 2021 sprake was van een fout van € 1,0 miljoen. In 2020, 2019, 2018 en 2017 waren de fouten respectievelijk € 1,2, € 1,6, € 2,6 en € 3,7 miljoen. Uit de uitgevoerde controlewerkzaamheden voor de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen hebben wij geen materiële onrechtmatigheden vastgesteld. Wij signaleren dat uw gemeente stappen zet om het aanbestedingsproces verder te professionaliseren. Niettemin moet uw gemeente in het aanbestedingsproces strakker sturen op het voorkomen van onrechtmatigheden. Wel constateren we dat uw gemeente de controle aan de achterkant (de spendanalyse) goed heeft ingericht en toereikend uitvoert. De dossiervorming van aanbestedingscasussen en keuzes die daarin gemaakt worden zijn steeds beter onderbouwd. Omdat dit een controle achteraf betreft, voorkomt u als gemeente hiermee echter niet dat nieuwe aanbestedingsfouten gemaakt worden. Rechtmatig aanbesteden blijft complex en verdient onverminderd de aandacht van uw gemeente.
- In 2022 zijn ook nieuwe opdrachten onrechtmatig verstrekt. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om opdrachten waarbij de totale uitgaven voor de gemeente niet goed zijn ingeschat en/of opdrachten die onterecht één-op-één zijn gegund. Wij attenderen u erop dat ook het gebruik van het dynamisch aankoopstelsel (DAS) geen garantie geeft voor een rechtmatige aanbesteding. Het stelsel biedt de mogelijkheid aanbestedingen openbaar plaats te laten vinden, waarmee aan de aanbestedingswet wordt voldaan. Er zijn echter ook mogelijkheden deze instellingen aan te passen en opdrachten bijvoorbeeld één-op-één te gunnen.
- Wij hebben alle crediteuren waarbij in het vorige controle jaar onrechtmatigheden zijn geconstateerd en crediteuren waarbij vanuit de spendanalyse van uw VIC bijzonderheden zijn geconstateerd integraal gecontroleerd. De overige crediteuren hebben wij door middel van een deelwaarneming getoetst. Uw VIC verricht met de spendanalyse wel een (nagenoeg) integrale controle. Uit de deelwaarneming zijn geen aanvullende onrechtmatigheden naar voren gekomen. Wij constateren dan ook dat uw VIC de spendanalyse zorgvuldig voorbereid en relevante vraagstukken met ons bespreekt.
- Bij de controle over 2022 kwamen verschillende vraagstukken naar voren waarbij wij geen oordeel kunnen geven over de financiële rechtmatigheid van de aanbesteding vanwege de juridische complexiteit. Uw gemeente heeft voor deze vraagstukken een juridisch onderbouwd standpunt ingenomen. Feitelijk zijn dit onzekerheden waarover – vanwege de complexiteit – noch uw gemeente, noch wij als controlerend accountant definitief uitsluitsel kunnen geven. Wij betrekken deze uitgaven derhalve ook niet bij ons rechtmatigheidsoordeel. De grootste complexe casus, die van wij vanwege de omvang van de totale uitgaven in 2022 vermelden, betreft de inzet van zorg. Dit was tot medio 2021 via Holland Rijnland geregeld. Vanwege vertraging in het aanbestedingsproces is deze opdracht pas per 1 januari 2023 Europees aanbesteed. In de tussentijdse periode is de opdracht één-op-één gegund aan de betreffende leverancier, waarbij sprake was van hogere uitgaven dan het betreffende grensbedrag voor Europese aanbestedingen (de uitgaven in de tussentijdse periode betroffen € 1,35 mln).

[Slide 22](#)

Bestuurlijke samenvatting controle 2022

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen jaarrekeningcontrole 2022

Grondexploitatie

- De boekwaarde van bouwgronden in exploitatie neemt toe van € 10,5 miljoen naar € 13,0 miljoen. De toename wordt veroorzaakt doordat in 2022 € 3,9 mln aan toevoegingen (kosten) zijn gerealiseerd, € 0,7 mln aan winst is genomen en € 2,1 mln aan onttrekkingen (opbrengsten) zijn gerealiseerd.
- In 2021 is een nieuw complex geopend, Kleipetten Zuid. De boekwaarde betreft eind 2022 € 2,8 mln (eind 2021: € 2,3 mln). Vanuit de controle 2021 hebben wij de onderbouwing bij dit complex beoordeeld en op de geraamde opbrengsten (prijsvorming) een onzekerheid onderkend. Wij hebben geadviseerd de grondprijzen, die als basis dienen voor de geraamde opbrengsten, nauwkeuriger te onderbouwen. Wij constateren dat er opvolging is gegeven aan onze bevinding en dat de opbrengstenraming nauwkeuriger is onderbouwd. Wanneer de eerste verkopen worden gerealiseerd verwachten wij dat de raming van de opbrengsten opnieuw door uw gemeente wordt bijgesteld om tot een accurate winstneming te komen.
- De gemeente heeft op basis van de 'Nadere uitleg tussentijds winstnemen grondexploitaties' van de commissie BBV een berekening uitgevoerd op basis van de Percentage of Completion-methode die de commissie BBV voorschrijft. Deze nadere uitleg geeft gemeenten een helder kader voor de berekeningswijze van (eventuele) tussentijdse winstnemingen. De gemeente Katwijk past deze zogenaamde POC-methode toe sinds 2017, en ook voor de jaarrekening 2022 heeft de gemeente deze berekend. Dit leidt in de jaarrekening 2022 tot een winstneming van € 0,7 miljoen. Deze winstneming heeft voor € 0,5 miljoen betrekking op Klei Oost Zuid en voor € 0,2 miljoen op Rijnsoever Noord fase 3.

[Slide 20](#)

Frauderisicoanalyse

- Het college van burgemeester en wethouders is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en voor de naleving van wet- en regelgeving. Recente ontwikkelingen laten zien dat de handhaving van anticorruptiewetgeving aan globalisering onderhevig is, waardoor ook gemeentes in toenemende mate te maken krijgt met anticorruptieregels.
- Wij hebben het belang van het jaarlijks uitvoeren of actualiseren van een frauderisicoanalyse als onderdeel van het interne controle systeem in de managementletter 2022 opnieuw benadrukt. We hebben vastgesteld dat de ambtelijke organisatie een breed gedragen traject heeft gevolgd en met vertegenwoordigers van de inhoudelijke clusters/processen risico's heeft geïnventariseerd en afgestemd. Daarmee is ons advies, om de frauderisicoanalyse jaarlijks te actualiseren en te agenderen, grotendeels opgevolgd. De frauderisico-analyse dient nog wel door uw college vastgesteld te worden.

[Slide 25](#)

Bestuurlijke samenvatting controle 2022

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen jaarrekeningcontrole 2022

Sociaal Domein

- Wij constateren dat uw gemeente in het kader van de jaarrekening controle 2022 opvolging heeft gegeven aan de bevinding ten aanzien van de onzekerheid van de PGB bestedingen. Uw gemeente heeft een controle programma opgesteld en mede door middel van een deelwaarneming met huisbezoeken aannemelijk gemaakt dat de zorg ook is geleverd en daarmee dat de PGB-gelden rechtmatig zijn besteed. De resterende onzekerheid op de PGB bestedingen is gering en onder onze controle threshold. Derhalve zijn hiervoor geen bedragen opgenomen in dit verslag.
- Het ontbreken van voldoende en geschikte controle-informatie over de prestatielevering (getrouwheid) voor de ingekochte zorg in de jaarrekening 2022, alsook de geconstateerde rechtmatigheidsafwijkingen, leiden tot een onzekerheid in onze controle voor de getrouwheid en rechtmatigheid van € 0,55 miljoen voor WMO en € 0,22 miljoen voor Jeugd. In het eerste geval gaat het om zorgleveranciers waarbij geen gecontroleerde productieverantwoording vereist is vanwege de beperkte omvang van de geleverde zorg (minder dan € 125 duizend). Voor Jeugd gaat het om onzekerheden die voortkomen uit de controle werkzaamheden van de accountant van SOZ HR. De totale omvang van deze onzekerheid is lager dan de materialiteitsgrenzen en hebben geen impact op de strekking van onze controleverklaring.

[Slide 21](#)

Single Information Single Audit (SiSa)

- Met de SiSa-bijlage in de jaarrekening legt uw gemeente ook verantwoording af over de besteding van de van het Rijk ontvangen specifieke uitkeringen. Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen en een door het Rijk toenemend gebruik van specifieke uitkeringen (SPUK) is voor 2022 sprake van een verdere toename van het aantal SiSa-regelingen (2021: 20 regelingen; 2020: 22 regelingen). Het via de SiSa-bijlage verantwoorden en controleren van deze (veelal kleine subsidie)regelingen zorgt voor een forse verzwaring van de administratieve lasten en een verhoging van onze controlekosten, waarbij de benodigde in- en externe controlewerkzaamheden bovendien samenvallen met de reguliere jaarrekeningcontrole. Hoewel de invloed van de gemeente Katwijk op het aantal regelingen beperkt is, achten wij een verdere toename van het aantal SiSa-regelingen niet wenselijk, en adviseren wij u dit bij het Rijk en de VNG onder de aandacht te (blijven) brengen.

[Slide 24](#)

Onderhouds- voorziening gebouwen

- We constateren dat in de onderhoudsvoorziening voor gebouwen op termijn een tekort in de voorziening dreigt te ontstaan, mede door indexatie van de geraamde kosten. Het gaat om een geraamd tekort in de voorziening van € 21k en € 340k in 2031 & 2032. Het te lage bedrag in de onderhoudsvoorziening moet worden aangevuld door de jaarlijks in de begroting geraamde stortingen zodanig te verhogen, via begrotingswijziging, zodat de voorziening over de gehele looptijd genomen weer toereikend is voor het bekostigen van de uitvoering van het onderhoud. Uw gemeente dient de jaarlijkse dotatie aan te passen en waar nodig het beheerplan te herzien.

[Slide 19](#)

Inleiding

Inleiding

Onze belangrijkste bevindingen

Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2022

De controle van de jaarrekening is afgerond. Dit resultaat is mede bereikt door een constructieve samenwerking met de organisatie, de in het algemeen toereikende oplevering van het controledossier en de tijdige beantwoording van vragen. Wij hebben de samenwerking met uw medewerkers wederom als prettig ervaren, en waarderen hun flexibiliteit, temeer omdat de jaarrekeningcontrole 'hybride' (deels op afstand, deels op locatie) is uitgevoerd.

De na onze controle resterende fouten en onzekerheden blijven binnen onze materialiteit en hebben daardoor geen invloed op de strekking van ons oordeel. Wij verstrekken separaat van dit accountantsverslag een goedkeurende controleverklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Geen resterende controleverschillen met betrekking tot het vermogen en het resultaat

Wij hebben tijdens onze controle enkele niet-materiële fouten in de conceptjaarrekening geconstateerd, die zijn gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening.

Hierna resteren er geen afwijkingen die van invloed zijn op het vermogen of resultaat van de gemeente.

Geen resterende controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot rechtmatigheid, met uitzondering van de naleving van Europese aanbestedingsrichtlijnen

De in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2022 zijn in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol inclusief normenkader 2022.

Uit de uitgevoerde controle op de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn afwijkingen van deze regels (= onrechtmatigheden) naar voren gekomen voor een totaalbedrag van circa € 1,3 miljoen. Deze fout blijft ruim binnen de goedkeuringstolerantie voor de jaarrekening 2022 en heeft daarom geen impact op de strekking van onze controleverklaring.

Er is behoudens de genoemde afwijkingen van de Europese aanbestedingsregels geen sprake van andere controleverschillen voor rechtmatigheid.

Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2022 uitgevoerd met de volgende toleranties:

- Voor fouten bedraagt de tolerantie 1% van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves: **€ 2,1 miljoen.**
- Voor onzekerheden bedraagt de tolerantie 3% van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves: **€ 6,3 miljoen.**
- Als rapportagetolerantie voor fouten en onzekerheden geldt een bedrag van: **€ 0,1 miljoen.**

Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2022.

De rechtmatigheidsfout inzake de Europese aanbestedingsrichtlijnen van € 1,3 miljoen valt binnen de goedkeuringstolerantie voor fouten van € 2,1 miljoen en heeft daarom geen invloed op de strekking van de controleverklaring.

Een overzicht van controleverschillen groter dan de rapportagetolerantie van € 0,1 miljoen treft u aan in de bijlagen A1 en A2.

Controleverschillen met betrekking tot SiSa

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage 2022 geconstateerd.

Geen resterende controleverschillen met betrekking tot de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Bij de controle van uw WNT-verantwoording in de jaarrekening is er geen sprake van geconstateerde afwijkingen.

Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd

Met de opdrachtbevestiging van 11 oktober 2022 en het auditplan 2022, besproken met uw audit commissie op 20 oktober 2022, heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2022.

Naast de inhoud van de opdrachtbevestiging zijn bepalend (geweest) voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- Het door uw raad vastgestelde normenkader 2022.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging en is nader omschreven in het auditplan. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van de jaarrekeningcontrole 2022 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Katwijk

Ons zijn geen relaties bekend tussen de gemeente Katwijk en Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de memberfirms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectievelijke zuster- en/of dochterondernemingen, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in bijlage C bij deze rapportage.

Er zijn geen belangrijke wijzigingen in de verslaggevingsregels

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn een essentiële basis voor de presentatie van de financiële positie en de resultaten van de gemeente. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming voor moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om schattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling' in de jaarrekening 2022.

Wij hebben het door het management toegepaste proces voor de totstandkoming van de jaarrekening geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controles uitgevoerd.

Wij zijn van mening dat de verslaggeving en de toegepaste schattingen redelijk zijn en door uw gemeente consistent zijn gebruikt.

De financiële positie van uw gemeente

De financiële positie van uw gemeente

In dit hoofdstuk geven wij op hoofdlijnen een samenvatting van de ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is toegenomen ten opzichte van 2021

Het BBV maakt een duidelijk en expliciet onderscheid tussen resultaatbepaling en -bestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Gemeenten mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente ook het gerealiseerde resultaat: dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemming. De tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit het saldo van de in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in en onttrekkingen aan reserves vinden uitsluitend plaats op basis van door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de (eerdere) politieke besluitvorming.

Eigen vermogen (in € miljoen)	2022	2021	2020	2019
Eigen vermogen per 1 januari	97,9	94,3	94,7	104,9
Tussentijdse resultaatbestemming	1,0	-/- 2,9	-/- 4,2	-/- 12,2
Gerealiseerd resultaat	6,9	6,5	3,9	2,0
Gerealiseerde totaalsaldo baten en lasten	7,9	3,6	-/- 0,3	-/- 10,2
Eigen vermogen per 31 december	105,8	97,9	94,3	94,7

Het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten 2022 bedraagt € 7,9 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds € 1,0 miljoen aan reserves toegevoegd, zodat het gerealiseerde resultaat over 2022 circa € 6,9 miljoen voordelig is. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2022 circa 32% van het balanstotaal (2021: circa 31% van het balanstotaal). In het bovenstaande overzicht hebben wij het verloop en de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Totstandkoming resultaat (x € 1 miljoen)	Rekening 2022	Begroting 2022	Vershil
Totale baten	199,2	197,8	
Totale lasten	-/- 191,4	-/-198,7	
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	7,9	-/- 0,8	5,3
Af: stortingen in reserves	-/- 21,7	-/- 20,7	
Bij: onttrekkingen aan reserves	20,7	21,5	
Saldo mutaties reserves	-/- 1,0	0,8	-/- 1,8
Gerealiseerd resultaat (voordelig)	6,9	0	3,5

Het overzicht van baten en lasten over 2022 laat een voordelig gerealiseerd saldo van baten en lasten van **€ 7,9** miljoen zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van **€ 0,8** miljoen. Dit is een voordeel van **€ 8,7** miljoen. Hier staat ten opzichte van de begroting een nadeel op de mutaties in reserves tegenover van **€ 1,8** miljoen. Per saldo is er sprake van een voordeel ten opzichte van de begroting 2022 van **€ 6,9** miljoen.

De qua omvang belangrijkste verschillen ten opzichte van de bijgestelde begroting betreffen:

Bestuur en ondersteuning (afwijking € 4,3 miljoen voordelig)

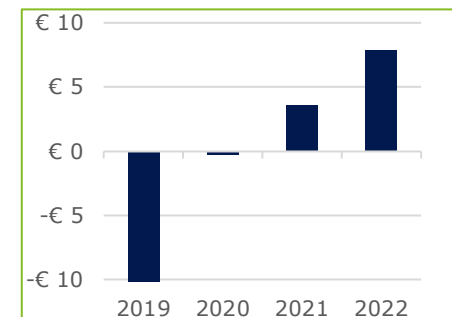
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (afwijking € 1,6 miljoen nadelig)

Sociaal domein (afwijking € 4,4 miljoen voordelig)

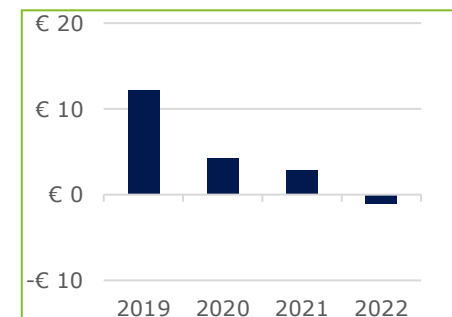
In het jaarverslag zijn deze afwijkingen in de betreffende programma's nader toegelicht.

In hoofdstuk [begrotingsrechtmatigheid](#) van deze rapportage gaan wij nader in op de verschillen tussen de begrote en de werkelijke lasten in het kader van de begrotingsrechtmatigheid.

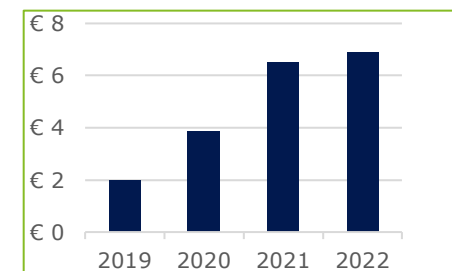
Saldo baten en lasten (in miljoen €)

Mutaties in reserves (in miljoen €)

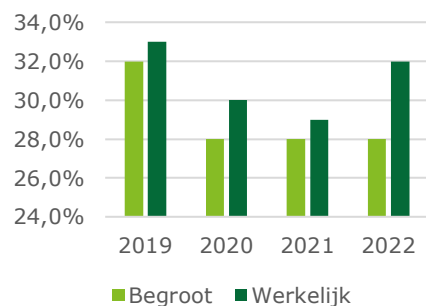

Gerealiseerd resultaat (in miljoen €)

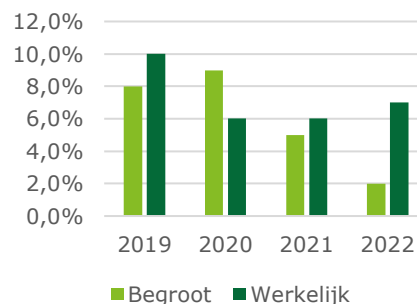

Kengetallen voor gemeente Katwijk (begroot en werkelijk over de periode 2019 tot en met 2022)

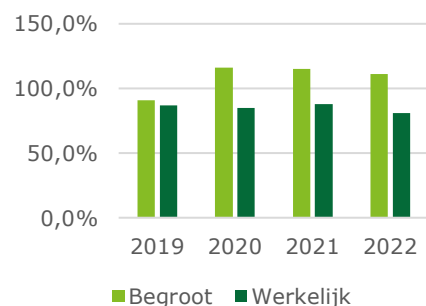
Solvabiliteit

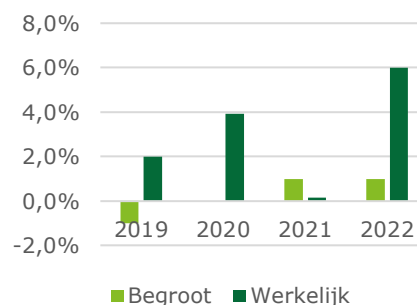
Grondexploitatiequote

Netto schuldquote

Structurele exploitatieruimte

Wij verwijzen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing voor een nadere analyse van de kengetallen. De genoemde kengetallen blijven alle boven de signaleringsgrenzen van provincie Zuid-Holland, en worden daarmee minimaal als voldoende gekwalificeerd.

Voorspellende waarde van uw begroting

De begroting is voor uw gemeente een belangrijk sturingsinstrument. Het is een kaderstellend document, waarmee door de gemeenteraad aan het college kaders worden meegegeven waarbinnen het beleid kan worden gerealiseerd. Om inzicht te krijgen in de mate waarin uw organisatie in staat is om het gerealiseerde resultaat te voorspellen, hebben wij op deze en volgende pagina de kengetallen en het resultaat volgens begroting afgezet tegen het gerealiseerde resultaat volgens de jaarrekeningen 2019 t/m 2022.

Uw weerstandsvermogen is 'ruim voldoende' gelet op de door het college geschatte huidige risico's

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's.

In paragraaf '3.3.3 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing' in uw jaarverslag 2022 is een toelichting op de weerstandscapaciteit opgenomen. De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserves) bedraagt € 36,8 miljoen en is opgebouwd uit:

- Saldireserve van € 25,2 miljoen
- Reserve grondbedrijf € 4,5 miljoen
- Reserve sociaal domein € 1,6 miljoen
- Stille reserve waardering grond € 2,5 miljoen
- Stille reserve vastgoed € 3,0 miljoen

We merken op dat in voorgaande jaren de resultaatsbestemming hierin werd meegenomen. In 2021 & 2022 is er door uw gemeente voor gekozen de resultaatbestemming niet mee te nemen in de berekening. Bij positieve resultaten geeft deze systematiek een zuiverder beeld, omdat u als raad over de bestemming van een positief saldo beslist.

De inventarisatie van de risico's die in de risicoparagraaf (in het jaarverslag) is opgenomen, geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een kansinschatting van het zich voordoen van het geïdentificeerde risico, om zo de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen.

Daarbij wordt een doorlopend inzicht gegeven in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en wordt vermeld welke risico's zijn verdwenen en/of nieuw zijn geïdentificeerd. Ook wordt een inhoudelijke toelichting gegeven op nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de grootste risico's.

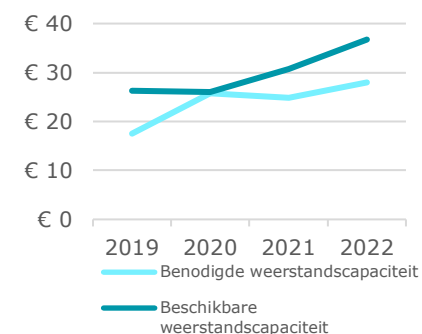
Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is.

Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van € 28,0 miljoen. Ten opzichte van 2021 is er sprake van een stijging van de gekwantificeerde risico's van € 3,2 miljoen.

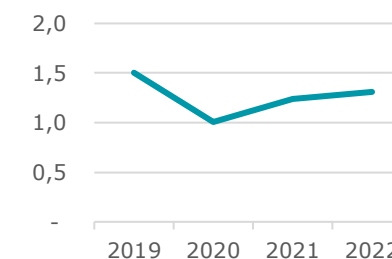
Uw weerstandscapaciteit van € 36,6 miljoen is toereikend in relatie tot de berekende risico's van € 28,0 miljoen. De ratio tussen het benodigde en beschikbare weerstandsvermogen is 1,3 en is in 2022 toegenomen. Het weerstandsvermogen is dus voldoende om de risico's van de gemeente op te vangen.

Inhoudelijke toelichting geeft de gemeente in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag.

Weerstandscapaciteit
(in miljoenen)

Ratio weerstandsvermogen

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Algemeen

Verslaggevingsgrondslagen zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zoals opgenomen in de jaarrekening 2022. Wij hebben het door het college en management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controles uitgevoerd. Wij zijn van mening dat de gehanteerde verslaggevingsgrondslagen aanvaardbaar zijn en consistent zijn gebruikt.

Jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

De jaarstukken 2022 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag: Inleiding, opgaven, totaalrekening, programmaverantwoording en verplichte paragrafen.
- De jaarrekening: balans met toelichting, overzicht van baten en lasten met toelichting, SiSa-bijlage en overzicht taakvelden.

Het BBV schrijft voor dat uw gemeente in de programmaverantwoording van het jaarverslag informatie dient op te nemen die antwoord geeft op de vragen: wat hebben wij gedaan, wat hebben wij bereikt en wat heeft het gekost? De verantwoording van de programma's vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen en risicobeheersing, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag.

Op basis van Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NVCOS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren voor het jaarverslag en de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen. Om hieraan invulling te geven, hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag de vereiste informatie bevat op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
- Wij hebben, voor zover wij kunnen beoordelen, vastgesteld dat de verklaringen van het college in het jaarverslag, en de andere informatie zoals opgenomen in de jaarstukken, verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- Wij hebben vastgesteld dat de verklaringen in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de uitgevoerde controlewerkzaamheden.

Kwaliteit en transparantie van de jaarstukken

Op grond van de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat de jaarstukken 2022 van de gemeente Katwijk voldoen aan de vereisten uit het BBV. Wij hebben als onderdeel van onze werkzaamheden de jaarstukken integraal doorgenomen en hebben daarbij – naast de verenigbaarheid van jaarverslag en jaarrekening – vanuit het belang en begrip van de gebruikers van de jaarstukken vooral gelet op de toegankelijkheid en begrijpelijkheid van de daarin opgenomen toelichtingen en analyses.

Controleproces

In lijn met onze gezamenlijke planning voor de eindejaarscontrole zijn wij gestart op 6 maart. De controle is 'hybride' verlopen, deels op afstand en deels op locatie. De doorlooptijd van het proces is relatief lang, mede vanwege het hoge aantal SiSa-regelingen en de (juridische) complexiteit bij de Europese aanbestedingen.

We concluderen dat wij op alle vlakken constructief hebben samengewerkt met de medewerkers van uw gemeente.

Evaluatie belangrijkste schattingen management

Uw gemeente heeft voorzieningen gevormd voor verliezen, risico's of verplichtingen die hun oorsprong vinden in het huidige boekjaar of eerdere boekjaren, maar waarvan de (verwachte) uitgaven in de toekomst liggen.

Binnen de voorzieningen maakt u conform het BBV onderscheid naar voorzieningen voor 'verplichtingen, verliezen en risico's', 'egalisering van kosten' (groot onderhoud), en 'middelen van derden waarvan de besteding gebonden is'.

Voor de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's en de voorzieningen ter egalisering van kosten zijn naar hun aard gebaseerd op veronderstellingen en schattingen van het management en college. Zij schatten op basis van hun kennis van de gemeente en haar omgeving in wat het effect van de te voorziene risico's, verplichtingen en kosten zal zijn in de komende jaren en wat de omvang van de voorziening moet zijn.

Wij hebben het proces beoordeeld waarmee het management de schattingen ontwikkelt, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Een en ander heeft plaatsgevonden in de context van onze verklaring bij de jaarrekening als geheel en het is niet bedoeld om ons een oordeel te vormen over individuele schattingen.

Kosten egaliserende voorzieningen

De uitgangspunten en veronderstellingen die aan de schattingselementen van de voorzieningen ten grondslag liggen kwalificeren wij als aanvaardbaar en evenwichtig. Ondanks dat de opgenomen ramingen niet onaannemelijk zijn, geven wij u ten aanzien van de kosten egaliserende voorzieningen graag de volgende aandachtspunten mee:

- Het verbeteren van het financiële inzicht van de realisatie ten opzichte van de geplande en doorgeschoven onderhoudskosten. Dit is vooral relevant wanneer de realisatie in een boekjaar achterblijft op het geplande onderhoud. Voor het financiële inzicht dienen deze kosten bij de volgende jaren aan de planning toegevoegd te worden.
- De omvang van de voorziening, rekening houdend met de jaarlijkse toevoegingen, moet toereikend zijn om het toekomstig geplande groot onderhoud op elk moment in de tijd ten laste van de voorziening te kunnen brengen. Indien vanuit evaluatie blijkt dat een tekort in de onderhoudsvoorziening dreigt te ontstaan, moet de onderhoudsvoorziening worden aangevuld door de jaarlijks in de begroting geraamde stortingen zodanig te verhogen, via begrotingswijziging, zodat de voorziening over de gehele looptijd genomen weer toereikend is voor het bekostigen van de uitvoering van het onderhoud. In 2022 is dit van toepassing op de onderhoudsvoorzieningen voor gebouwen, waar in 2031 en 2032 een geraamd tekort ontstaat van € 21k en € 340k. Uw gemeente dient de jaarlijkse dotatie aan te passen en waar nodig het beheerplan te herzien.

- Vanuit de Commissie BBV kan worden volstaan met een beheerplan van maximaal vijf jaar oud. De Commissie doet echter wel de stellige uitspraak dit beheerplan bij te stellen wanneer sprake is een belangrijke afwijking in de staat van het onderhoud.

De grondexploitaties zijn geactualiseerd

Veruit de grootste balanspost met betrekking tot de voorraden betreft de post 'Onderhanden werk' (grondexploitaties). De risico's voor de waardering van de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot de zogenaamde 4 P's:

- **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? De marktbehoefte bepaalt immers wanneer de gemeente welke projecten kan realiseren.
- **Programmering:** economische ontwikkelingen leiden continu tot (belangrijke) wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse gemaakt van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavels, appartementen, etc.) in relatie tot de huidige marktvraag?
- **Prijs:** de prijzen van woningen en dus van grond stijgen nog steeds. Is afgewogen welke prijzen realistisch zijn, rekening houdend met het risico dat ontwikkelaars gronden bij te hoge prijzen later of in het geheel niet afnemen maar ook rekening houdend met het risico dat de prijzen op enig moment stabiliseren of zelfs dalen?
- **Plankosten:** Zijn de plankosten toereikend ten opzichte van de nog te realiseren civiele kosten?

Deze vier P's vormen de basis voor de actualisatie van de grondexploitaties zoals opgenomen in uw Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG).

Bij onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen voor actualisatie van de grondexploitaties hebben wij naast de 4 P's, de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en de gehanteerde rekenrente nog een aantal zaken in overweging genomen en betrokken.

De volgende zaken hebben wij bij de controle in overweging genomen dan wel betrokken:

- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, onderling afhankelijk en intern consistent zijn, en of deze redelijk lijken wanneer wij deze collectief of in samenhang met andere veronderstellingen beschouwen.
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op passende wijze weerspiegelen oftewel: is er consistentie met de algemene economische omgeving en specifieke omstandigheden in/bij de gemeente?
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen en besluiten van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (is historische informatie representatief voor de toekomst?).

Wij hebben voor deze zaken het proces beoordeeld waarmee het management de benodigde schattingen maakt, gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd en de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging beoordeeld. Een en ander heeft plaatsgevonden in de context van onze controleverklaring bij de jaarrekening als geheel en niet om ons een afzonderlijk oordeel te vormen over de (schattingen voor de) waardering van de grondexploitatie.

Op basis van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat de verslaggeving, waardering en de toegepaste schattingen redelijk zijn en consistent zijn gebruikt.

Kleipetten Zuid

In 2022 betreft de boekwaarde betreft eind 2022 € 2,8 mln (eind 2021: € 2,3 mln). Na onze controle is de raming van het complex opnieuw doorgerekend, waarna het complex op een netto contante waarde en eindwaarde uit komt van respectievelijk € 1,9 mln en € 1,7 mln. Dit is hoger dan het bedrag toegelicht in de paragraaf grondbeleid.

In 2021 hebben wij met onze vastgoed experts specifiek de raming voor de nieuwe grondexploitatie Kleipetten Zuid beoordeeld. Wij hebben voor dit complex de onderbouwingen beoordeeld waarop het management de geactualiseerde schattingen heeft gebaseerd. Op het onderdeel van de opbrengstenraming (prijsvorming) was in 2021 te weinig onderbouwing bij de gehanteerde grondprijs. Wij hebben de opbrengststraming in 2022 derhalve opnieuw beoordeeld.

Wij constateren dat er opvolging is gegeven aan onze bevinding en dat de opbrengstenraming nauwkeuriger is onderbouwd. Aan de raming liggen nu specifiekere woning type en aantallen ten grondslag en de prijzen zijn opgenomen op basis van een prijsinschatting van een makelaar. Onze vastgoed experts hebben aan de hand van referentieprijzen vastgesteld dat de gehanteerde prijzen niet onaannemelijk zijn. Wel constateren we dat de gemeente, vanwege onzekerheid die in dergelijke schattingen zit, enige voorzichtigheid in de raming opneemt. Er is niettemin sprake van een ruim positief geraamde eindwaarde. Omdat er nog geen opbrengsten zijn gerealiseerd is er nog geen sprake van een tussentijdse winstneming, derhalve heeft de schatting in de geraamde opbrengsten op dit moment nog geen impact op de waardering in de jaarrekening. Wanneer de eerste verkopen worden gerealiseerd verwachten wij dat de raming van de opbrengsten opnieuw door uw gemeente wordt bijgesteld om tot een accurate winstneming te komen.

Ontwikkeling boekwaarde en resultaten

De grondexploitaties zijn door u voor de jaarrekening 2022 opnieuw doorerekend (geactualiseerd). Waar nodig zijn door u de verwachtingen bijgesteld, waarmee tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) afboeking moet worden getroffen. Hier is in 2022 geen sprake van.

De gemeente heeft op basis van de 'Nadere uitleg tussentijds winstnemen grondexploitaties' van de commissie BBV een berekening uitgevoerd op basis van de Percentage of Completion-methode die de commissie BBV voorschrijft. Deze nadere uitleg geeft gemeenten een helder kader voor de berekeningswijze van (eventuele) tussentijdse winstnemingen. De gemeente Katwijk past deze zogenaamde POC-methode toe sinds 2017, en ook voor de jaarrekening 2022 heeft de gemeente deze berekend. Dit leidt in de jaarrekening 2022 tot een winstneming van € 0,7 miljoen. Deze winstneming heeft voor € 0,5 miljoen betrekking op Klei Oost Zuid en voor € 0,2 miljoen op Rijnsoever Noord fase 3.

De boekwaarde van grondexploitaties neemt toe van € 10,5 miljoen naar € 13,0 miljoen. De toename wordt veroorzaakt doordat in 2022 € 3,9 mln aan toevoegingen (kosten) zijn gerealiseerd, € 0,7 mln aan winst is genomen en € 2,1 mln aan onttrekkingen (opbrengsten) zijn gerealiseerd.

De totale huidige eindwaarde betreft € 2,9 miljoen. De nog te maken kosten zijn geraamd op € 26,4 miljoen en de nog te realiseren opbrengsten op € 41,1 miljoen.

De rekenrente voor de actualisatie van de grondexploitaties

Op grond van het in 2016 gewijzigde BBV dient de aan de grondexploitaties toe te rekenen rente te zijn gebaseerd op de werkelijke rente (gewogen gemiddelde) op gemeentelijke leningen. Om niet ieder jaar een ander rentepercentage te moeten hanteren en/of een correctie op de rente toerekening te hoeven doen als de werkelijke rente afwijkt van de geprognosticeerde rente kent het BBV een coulanceregulering van 0,5%.

Zolang de verschillen binnen deze marge blijven hoeft de rente niet aangepast te worden.

Omdat binnen uw gemeente geen sprake is van projectfinanciering, dient de gewogen gemiddelde rente over de leningportefeuille te worden toegerekend. In de grondexploitaties is een rekenrente van 1,5% toegepast, dit valt binnen de gestelde coulance regel van 0,5%.

Sociaal domein

Wij constateren dat uw gemeente in het kader van de jaarrekening controle 2022 opvolging heeft gegeven aan de bevinding ten aanzien van de onzekerheid van de PGB bestedingen. Uw gemeente heeft een controle programma opgesteld en mede door middel van een deelwaarneming met huisbezoeken aannemelijk gemaakt dat de zorg ook is geleverd en daarmee dat de PGB-gelden rechtmatig zijn besteed. De resterende onzekerheid op de PGB bestedingen is gering en onder onze controle threshold. Derhalve zijn hiervoor geen bedragen opgenomen in dit verslag.

Het ontbreken van voldoende en geschikte controle-informatie over de prestatielevering (getrouwheid) voor de ingekochte zorg voor WMO in de jaarrekening 2022, alsook de geconstateerde rechtmatigheidsafwijkingen, leiden tot een onzekerheid in onze controle voor de getrouwheid en rechtmatigheid van in totaal € 0,55 miljoen. Het gaat om zorgleveranciers waarbij geen gecontroleerde productieverantwoording vereist is vanwege de beperkte omvang van de geleverde zorg (minder dan € 125 duizend). Voor Jeugd gaat het om een totale onzekerheid van € 0,22 miljoen die voortkomt uit de controle werkzaamheden van de accountant van SOZ HR.

De totale onzekerheid is lager dan de materialiteitsgrenzen en heeft geen impact op de strekking van onze controleverklaring.

Europese aanbestedingsrichtlijnen

Wij constateren een toename in de omvang van de onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Uit de controle over 2022 komt een fout naar voren van € 1,3 miljoen. De aanbestedingsfouten van de afgelopen jaren laten het volgende verloop zien:

Boekjaar	Aanbestedingsfouten (* € mln)
2022	1,3
2021	1,0
2020	1,2
2019	1,6
2018	2,6
2017	3,7

In 2022 zijn ook nieuwe opdrachten onrechtmatig verstrekt. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om opdrachten waarbij de totale uitgaven voor de gemeente niet goed zijn ingeschat en/of opdrachten die onterecht één-op-één zijn gegund.

Uit de uitgevoerde controlewerkzaamheden voor de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen hebben wij geen materiële onrechtmatigheden vastgesteld. Niettemin constateren wij een toename en een relatief hoge totale omvang van onrechtmatige uitgaven in relatie tot onze materialiteit. Rechtmatige aanbesteding van opdrachten blijft derhalve een belangrijk aandachtspunt voor uw gemeente.

Controle aanpak en uitkomsten

Voor het controleren van de rechtmatigheid van de aanbestedingen hebben wij alle crediteuren waarbij in het vorige controle jaar onrechtmatigheden zijn geconstateerd en crediteuren waarbij vanuit de spendanalyse van uw VIC bijzonderheden zijn geconstateerd integraal gecontroleerd. De overige crediteuren hebben wij door middel van een deelwaarneming getoetst. Uw VIC verricht met de spendanalyse wel een (nagenoeg) integrale controle. Uit de deelwaarneming zijn geen aanvullende onrechtmatigheden naar voren gekomen. Wij constateren dan ook dat uw VIC de spendanalyse zorgvuldig voorbereid en relevante vraagstukken met ons bespreekt.

Bij de controle over 2022 kwamen verschillende vraagstukken naar voren waarbij wij geen oordeel kunnen geven over de financiële rechtmatigheid van de aanbesteding vanwege de juridische complexiteit. Uw gemeente heeft voor deze vraagstukken een juridisch onderbouwd standpunt ingenomen. Feitelijk zijn dit onzekerheden waarover – vanwege de complexiteit – noch uw gemeente, noch wij als controlerend accountant definitief uitsluitsel kunnen geven. Wij betrekken deze uitgaven derhalve ook niet bij ons rechtmatigheidsoordeel.

De grootste complexe casus, die van wij vanwege de omvang van de totale uitgaven in 2022 vermelden, betreft de inzet van zorg. Dit was tot medio 2021 via Holland Rijnland ingeregeld. Vanwege vertraging in het aanbestedingsproces is deze opdracht pas per 1 januari 2023 Europees aanbesteed. In de tussenliggende periode is de opdracht één-op-één gegund aan de betreffende leverancier, waarbij sprake was van hogere uitgaven dan het betreffende grensbedrag voor Europese aanbestedingen (de uitgaven in de tussenliggende periode betroffen € 1,35 mln).

Dynamisch aankoopstelsel (DAS)

Specifiek aandachtspunt bij de Europese aanbestedingen is het dynamisch aankoopstelsel (DAS). In voorgaande boekjaren is het DAS ingezet om voornamelijk dienstverlenende opdrachten op een rechtmatige wijze in de markt te zetten. Het stelsel biedt mogelijkheden om toegang aan te bieden aan een groot aantal (mogelijke) opdrachtnemers die binnen het stelsel op de voor hun relevante opdrachten kunnen reageren. Daarmee zijn de vereisten van openbare aanbesteding gewaarborgd, zonder dat de gehele aanbestedingsprocedure voor iedere nieuwe opdracht volledig doorlopen hoeft te worden.

Het is echter ook mogelijk om andere instellingen bij een aanbesteding te hanteren, zonder dat daarbij aan de vereisten van openbare aanbesteding wordt voldaan, een opdracht kan bijvoorbeeld één-op-één worden gegund.

Wij signaleren dat uw gemeente stappen zet om het aanbestedingsproces verder te professionaliseren. Niettemin moet uw gemeente in het aanbestedingsproces strakker sturen op het voorkomen van onrechtmatigheden. Wel constateren we dat uw gemeente de controle aan de achterkant (de spendanalyse) goed heeft ingericht en toereikend uitvoert. De dossiervorming van aanbestedingscasussen en keuzes die daarin gemaakt worden zijn steeds beter onderbouwd. Omdat dit een controle achteraf betreft, voorkomt u als gemeente hiermee echter niet dat nieuwe aanbestedingsfouten gemaakt worden. Rechtmatig aanbesteden blijft complex en verdient onverminderd de aandacht van uw gemeente.

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsoverschrijdingen zijn toegelicht in de jaarrekening

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de financiële verordening ex artikel 212 van de gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van raad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV.

Het overschrijden van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

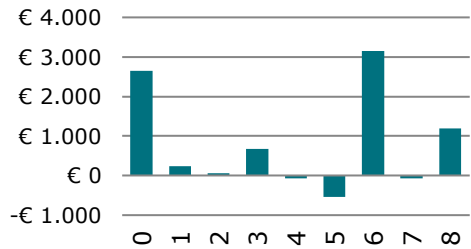
In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Zoals blijkt uit de hierna opgenomen figuur, is op een drietal programma's sprake van een begrotingsoverschrijding op de lasten (groter dan de rapporteringsdrempel). Het betreft de programma 4 (Onderwijs), programma 5 (Sport, cultuur en recreatie) en programma 7 (Volksgezondheid en milieu). Deze overschrijdingen zijn in te delen in de categorieën zoals genoemd in de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV en zijn hiernaast in de tabel ook door ons vermeld.

Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van deze overschrijding naar de analyse begrotingsrechtmatigheid zoals opgenomen in het hoofdstuk 'Begrotingsrechtmatigheid' in de jaarrekening.

De geconstateerde overschrijdingen van de lasten, die formeel onrechtmatig zijn, wegen niet mee in ons oordeel.

Hiermee legt uw gemeente verantwoording af over de rechtmatigheid van de lasten over 2022. De geconstateerde kostenoverschrijdingen die formeel als onrechtmatig worden aangemerkt, hebben - gezien de oorzaak en de toelichting - geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

Verschillen tussen begrote en werkelijke lasten (in miljoenen)

Begrotingsoverschrijdingen (groter dan rapportagedrempel)

Programma 4 (totaal € 0,1 miljoen)	Overschrijding waarvoor ook een vergoeding is ontvangen, betreft onderwijs achterstanden (per saldo valt het resultaat op het programma voordelig uit).
Programma 5 (totaal € 0,5 miljoen)	De afwijking komt voort uit onvoorziene omstandigheden (stormschade, indexering en stimulering biodiversiteit).
Programma 7 (totaal € 0,1 miljoen)	Overschrijding waarvoor ook een vergoeding is ontvangen, betreft stimulering sportdeelname (per saldo valt het resultaat op het programma voordelig uit).

Overige verantwoordings- en rapportageverplichtingen

Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden in de SiSa-bijlage 2022 geconstateerd

De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is ten opzichte van vorig jaar niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramen de SiSa-documenten aan het CBS aan te leveren.

Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2022. Hierbij controleren en evalueren wij de getrouwheid en rechtmatigheid van de in de SiSa-bijlage verantwoorde gegevens (indicatoren).

Wij constateren dat de rijksoverheid eind 2021 en begin 2022 nieuwe SiSa-regelingen in het leven heeft geroepen. Bij uw gemeente heeft dit geleid tot een beperkte toename, in totaal naar 22 SiSa-regelingen (2021: 20 regelingen). De toename van het aantal SiSa-regelingen heeft geleid tot extra druk en tijdbesteding voor zowel het opstel- als controleproces van de jaarrekening.

Wij benadrukken dat u zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij volledigheidshalve wel bij uw organisatie nagegaan of deze '0' terecht is ingevuld. U hebt dit aan ons bevestigd.

De (verplichte) tabel met fouten en onzekerheden inzake de SiSa-bijlage is opgenomen in bijlage B van dit accountantsverslag. Tijdens de controle hebben wij geen niet-gecorrigeerde financiële fouten of onzekerheden geconstateerd.

Wij hebben geen fouten geconstateerd met betrekking tot de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT)

Het doel van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechte in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

De WNT kent een aantal specifieke aspecten en vereisten:

- Voor gemeenten zijn de gemeentesecretaris en griffier bij wet als topfunctionaris aangemerkt.
- De bezoldiging van een topfunctionaris mag over 2022 niet meer bedragen dan € 216.000.
- Gemeenten dienen de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – als aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven de WNT-norm.
- De WNT stelt een aantal overige eisen, zoals bijvoorbeeld een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

Over 2022 hebben wij onze werkzaamheden geen overschrijdingen of anderszins afwijkingen van de WNT(-norm) geconstateerd.

Frauderisicoanalyse

De beoordeling door het college van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of het overtreden van wet- en regelgeving

Het college van burgemeester en wethouders is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en voor de naleving van wet- en regelgeving. Recente ontwikkelingen laten zien dat de handhaving van anticorruptiewetgeving aan globalisering onderhevig is, waardoor ook gemeenten in toenemende mate te maken krijgen met anticorruptieregels.

Als onderdeel van onze controle hebben wij het college verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat het college en het management daarbij hanteren

Wij hebben het belang van het jaarlijks uitvoeren of actualiseren van een frauderisicoanalyse als onderdeel van het interne controle systeem in de managementletter 2022 opnieuw benadrukt. We hebben vastgesteld dat de ambtelijke organisatie een breed gedragen traject heeft gevolgd en met vertegenwoordigers van de inhoudelijke clusters/processen risico's heeft geïnventariseerd en afgestemd. Daarmee is ons advies, om de frauderisicoanalyse jaarlijks te actualiseren en te agenderen, grotendeels opgevolgd. De frauderisicoanalyse dient nog wel door uw college vastgesteld te worden.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

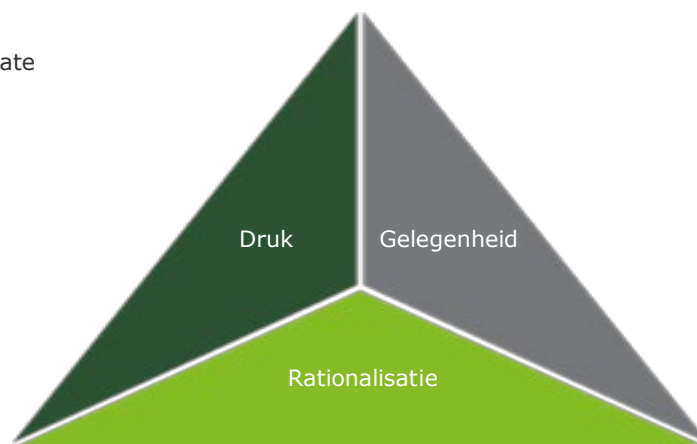
De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college van burgemeester en wethouders, inclusief het invoeren en onderhouden van interne-beheersingsmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en de efficiency van de bedrijfsvoering en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute, mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben professionele oordeelsvorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Naar aanleiding van de frauderisicoanalyse van de gemeente Katwijk en onze controlewerkzaamheden hebben wij geen signalen voor (mogelijke) fraude verkregen.

Interne beheersing

Interne beheersing

De belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2022

Management letter 2022, toegespitst op de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2022 een interim-controle uitgevoerd. De interim-controle was primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van de maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze management letter. Wij hebben de management letter op 25 januari 2023 uitgebracht. Wij verwijzen voor onze detailbevindingen naar de managementletter.

Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole doen wij hierna beknopt verslag van een aantal bevindingen en onderwerpen die gelieerd zijn aan de interne beheersing.

Verbijzonderde interne controle

De VIC heeft een belangrijke signalerende functie, die vanzelfsprekend repressief van aard is. Afwijkingen worden achteraf ontdekt en hersteld. Daardoor draagt de VIC bij aan de preventieve werking van de interne beheersing, en worden afwijkingen voorkomen in plaats van achteraf gesignaleerd en hersteld. Door de VIC-rapportages, de ingezette verbeteracties, en vooral de bereikte resultaten periodiek op de agenda te zetten van uw managementteam, bouwt u aan de betrouwbaarheid van uw sturingsinformatie. Met behulp van uw VIC signaleert u zelf afwijkingen, en krijgt u tijdig aanbevelingen inzake de toereikendheid van de inrichting en de werking van de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB).

Wij hebben meerdere gesprekken met uw VIC gevoerd, onder andere om te kijken naar de mogelijke ontwikkelingen in de werkwijze en samenwerking in de komende jaren. Denk hierbij aan de mogelijkheden om de interne beheersing van IT-systemen een centralere rol te geven, om binnen processen meer focus op risicogebieden en de werking key controls te leggen en/of data-analyses uit te voeren op bepaalde stromen in de jaarrekening.

Voor de controle in 2022 hebben wij in samenwerking met uw VIC ook selecties van deelwaarnemingen eerder uitgevoerd, mede om de druk op uw organisatie tijdens het jaarrekeningproces te verlichten. Voor komend boekjaar gaan wij verder op de ingeslagen weg om deze samenwerking verder te optimaliseren.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

In voorgaande jaren hebben wij hierover separaat gerapporteerd in ons accountantsverslag. In onze controle van 2022 hebben wij hierover reeds gerapporteerd in onze management letter. Voor details verwijzen wij dan ook naar onze management letter. Onze conclusie: er is beperkt opvolging gegeven aan onze bevindingen uit voorgaande jaren ten aanzien van de GITC's van Key2Financien en Cision en dat wij in het kader van de jaarrekening controle niet kunnen steunen op de IT-omgeving van uw organisatie.

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

In dit onderdeel geven wij een samenvatting van overige aangelegenheden en bepaalde vereiste communicaties.

Onze communicatie met het management

Bevestigingen van het management

Wij hebben bij het management ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen opgevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Daarnaast hebben wij van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Katwijk een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Geen meningsverschil met het management of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen bij het uitvoeren van onze controle. Naar onze mening is ons bij het uitvoeren van onze controleopdracht door het management en de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van niet-gecorrigeerde controleverschillen boven de rapportagedrempel van € 0,1 miljoen.

Opgenomen bedragen x € miljoen.

Aard van de controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode		
- Ongecorrigeerde fout vanuit de intern uitgevoerde voortgezette controle	N.v.t.	N.v.t.
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	N.v.t.	N.v.t.
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout	N.v.t.	N.v.t.
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook een getrouwheidsfout	N.v.t.	N.v.t.
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	€ -	€ -
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	N.v.t.
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/etc.). In 2022 betreft dit de onrechtmatigheid inzake naleving EU-aanbestedingsrichtlijnen.	€ 1,3	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	
Totaal rechtmatigheidsfouten	€ 1,3	

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV en het normenkader 2022 van uw gemeente is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van onzekerheden in de controle boven de rapportagedrempel van € 0,1 miljoen.
Opgenomen bedragen x € miljoen.

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Onzekerheden in de getrouwheidscontrole		
• Prestatielevering Wmo en Jeugd	€ 0,77	€ 0,77
(Sub)totaal onzekerheden in de getrouwheidscontrole	€ 0,77	€ 0,77
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid	N.v.t.	
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/etc.)	N.v.t.	
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid	N.v.t.	
Totaal onzekerheden in de rechtmatigheidscontrole	€ 0,77	

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV en het normenkader 2022 van uw gemeente is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren, om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening.

De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.

Bijlage B - Bevindingen SiSa-bijlage 2022

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2022 alsook de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen. Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Bevindingen controle SiSa-bijlage		Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
JenV A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
JenV A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek 2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C9	Specifieke uitkering Woningbouwimpuls	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C55	Aanpak energiearmoede	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijschelding gemeentelijke belastingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Subtotaal			€ 0	

De strekking van de controleverklaring is voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid: goedkeurend.

Bijlage B - Bevindingen SiSa-bijlage 2022

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2022 alsook de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen. Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Bevindingen controle SiSa-bijlage		Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
IenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G10	Wet inburgering – gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G13	Regeling specifieke uitkering onderwijsroute	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Specifieke uitkering Sport	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H8	Specifieke uitkering lokale Sportakkoorden - Regeling Sportakkoord 2020-2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H12	Regeling Lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H25	Regeling specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Subtotaal			€ 0	

De strekking van de controleverklaring is voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid: goedkeurend.

Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Katwijk

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de "Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)" en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Katwijk in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.

- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen zijn genomen om de bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde 'onafhankelijkheidsevaluatie'), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de structuur van de controlecliënt voorziet in een gemeenteraad, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De externe toezichthouder toetst periodiek de opzet en werking van ons stelsel van maatregelen.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Katwijk te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Katwijk

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms and their related entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.nl/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 286,000 people make an impact that matters at www.deloitte.nl.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.